



# Merhaba

gazetesinin her Çarşamba okurlarına armağanıdır.

# KADEMİK

## Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ - Serdar CEYLAN**  
maliaz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com



# TÜRKİSTANLI AHMET HAKİ EFENDİ'YE GÖNDERİLEN MEKTUPLAR

ÖZEL SAYISI





Av. Serdar  
CEYLAN

## VEFATININ 40. YILINDA AHMET HAKİ İZLER

(1887-1975)

**A**hmet Haki İzler, 1887'de (günümüzde Özbekistan'ın tarihi şehri) Buhara'da doğmuş, Türkistan'ın bağımsızlık savaşlarında bulunmuş, Çin hükümeti tarafından işgali üzerine uzun yolculuklardan sonra Konya'ya gelip yerleşmiştir. Kısa bir özgeçmiş dışında hakkında ayrıntılı bir çalışma yapılmamıştır.

Ahmet Haki Efendi, 6 Eylül 1975 tarihinde 88 yaşında Konya'da vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin kabrinin güney doğusuna defnedilmiştir.

Vefatının 40. yılında, Ahmet Haki İzler hakkında araştırmacı-yazar Ahmet Çelik tarafından hazırlanan bu özel sayıyı yayımlıyoruz. Gelecek haftalarda da Ali Kemal Dönmez (Aşık Kemal)'nin hatıralarından bize Haki Efendi'yi anlatan Zeynep Dönmez'in makalesini yayımlayacağız.



Bu özel sayıda; asılları İsmail Kaya Kütüphanesi'nde bulunan ve Türkistanlı Ahmet Haki Efendi'ye gönderilen 32 adet mektup ve kartvizit hakkında titiz bir çalışma yer almaktadır. Mektuplar 1953 ile 1972 yılları arasında değişik illerden ve yurtdışından gelmiştir. Haki Efendi'ye Eskişehir'den 6, Adana'dan 2, İstanbul'dan 4, Sivas'tan 1, Ankara'dan 1, Adapazarı'ndan 1, Konya'dan 2, Kayseri'den 1, Gaziantep'den 3, İzmit'ten 1 ve Medine'den 5 mektup gönderilmiştir. Medine'den gelen mektuplar Ali Ulvi Kurucu ve kardeşi Ahmet Ziya Efendi'ye aittir. Bu mektuplar hem Haki Efendi'nin yurtiçinde ve yurtdışındaki tanınırlığını göstermekte hem de mektup yazan şahıslar hakkında bilgiler içermektedir. Ayrıca Ahmet Haki Efendi'nin yazdığı bazı mektup karalamaları, ona ait bir kısım şiir müsveddeleri de İsmail Kaya Kütüphanesi'nde mevcuttur.

Vefatının 40. yılında hazırlanan bu özel sayının ve gelecek haftalarda yayımlayacağımız makalelerin, okuyucularımızın ve yazarlarımızın Ahmet Haki İzler Efendi hakkındaki çalışmalarına katkıda bulunmasını temenni ediyor, Ahmet Haki Efendi'yi rahmetle anıyoruz.

### KAYNAKLAR:

- Ahmet Çelik, "Türkistanlı Ahmet Haki Efendi'den Hacı Veyiszade İçin İki Mersiye", Akademik Sayfalar, C. 13, 13 Mart 2013, s. 109-111.
- Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri Ve Velileri, Konya 2013, s. 548.
- Yeni Konya, 8 Eylül 1975.
- Yaşar Çalışkan, Gurbette Bir Garip, Esra Yayınları, Konya.
- Mevlüt Faruk İslamoğlu, "Türkistanlı Ahmet Haki İzler", 2012. (<http://medeniyetimiz.com/>)

# KONYA ULEMASINDAN TÜRKİSTANLI AHMET HAKİ EFENDİ'YE GÖNDERİLEN MEKTUPLAR



Ahmet ÇELİK

## GİRİŞ

**A**hmet Haki İzler, 1887'de Türkistan' da doğdu. Türkistan'ın bağımsızlık savaşlarında bulundu. Burada pek çok yakınını kaybetti. Türkistan'ın Çin hükümeti tarafından işgali üzerine uzun yolculuklardan sonra Konya'ya gelip yerleşti. Arap ve Fars edebiyatıyla birlikte Türkçenin bütün lehçelerine vakıftı. Şair olan Ahmet Haki Efendi, Tahir Büyükkörükçü (1925-2011) gibi birçok kişiye farsça öğretti. Her türlü gösterişten uzak durdu. Konuşmalarında Türkistan hasreti hissedilirdi. Hafızası çok kuvvetli ve sağlamdı. Konya'nın Köprübaşı Mahallesi'nde Cevizaltı'nda Müftü Abdullah Vahdi Efendi'nin (v. 1886) mescidinin meşrutasında ve Ovalıoğlu'nda oturan Ahmet Haki Efendi 6 Eylül 1975 yılında Konya'da vefat etti. Kabri, Üçler Mezarlığı'nda Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin kabrinin güney doğusundadır<sup>(1)</sup>.

Mezar taşında şunlar yazılıdır:

*"Na-ümid değilim afv-ü  
mağfiretinden Mevla, zira ki bire  
iki demedim asla, Türkistan  
muhacirlerinden Hacı Haki İzler,  
Ruhuna Fatıha D. 1887 / Ö.  
6.9.1975"*

Ahmet Haki Efendi'ye gönderilen



Ahmet Haki İzler (1887-1975)

rilen mektupların asılları İsmail Kaya Vakfı Kütüphanesi'ndedir. Zafer Civarında bir evin zemin katında bulunan Kütüphaneyi değerli Hocam Mustafa Acar be-

(1) Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri ve Velileri, Konya 2013, s. 548.

yin izniyle 29 Nisan 2013 tarihinde incelemiştim. Bu inceleme esnasında bir poşet içerisinde Ahmet Haki Efendi'ye ait belgeler olduğunu tespit edince bunların fotoğraflarını çektim. Bu mektupların oraya nasıl geldiğini tespit edemedim. Ama İsmail Kaya Hoca'nın kitaplara merakından dolayı ona bağışlanmış olabilir. Çünkü aynı Kütüphanede değişik kimselere ait kitap bağışlarıyla birlikte **Fahri Kulu Efendi** (1880-1950) ve **Hacı Veyiszade Mustafa Efendi**'ye (1887-1960) de ait bazı kitap temlikleri görülmektedir.

Ahmet Haki Efendi'ye gönderilen mektupların bir kısmı mektup bir kısmı kartvizit şeklinde dir. Mektuplar 1953 ile 1972 yılları arasında değişik illerden ve yurtdışından gelmiştir.

Haki Efendi'ye  
Eskişehir'den 6,  
Adana'dan 2,  
İstanbul'dan 4,  
Sivas'tan 1,  
Ankara'dan 1,  
Adapazarı'ndan 1,  
Konya'dan 2,  
Kayseri'den 1,  
Gaziantep'den 3,  
İzmit'ten 1 ve  
Medine'den 5

mektup gönderilmiştir. Medine'den gelen mektuplar Ali Ulvi Kurucu (1922-2002) ve kardeşi Ahmet Ziya Efendi'ye aittir. Haki Efendi'nin bunlara verdiği cevaplara rastlanamamıştır.

## ESKİŞEHİR MEKTUPLARI

Eskişehir'den 1956'da gelen ilk mektup Öğretmen ve Muharir **Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal**

(1913-1971)'dandır<sup>(2)</sup>. Kartvizit olan mektupta:

*"Hepimiz hürmetle ellerinizden öperiz. Sunduğum mecmuadaki "Suveydişler" başlıklı ve "Aşık Fedai" imzalı şiir, fakirindir. Bu dergiye siz de yazarsanız iyi olur. Hürmetlerimle. Cemal Oğuz Öcal"* denilmektedir.

Kartvizitin arka yüzünde ise: *"12.8.1956 ve Eskişehir"* yazıldıktan sonra:

*"Muhterem Haki babamız, Allah izin verirse 16 Ağustos Perşembe günü buradan otobüsle hareket edecek ve aynı gün malum saatte mübarek Konya'mızda olacağım. Büyük garağa teşrif buyurursanız görüşürüz. Çocuklar İstanbul'a gidecekler."*

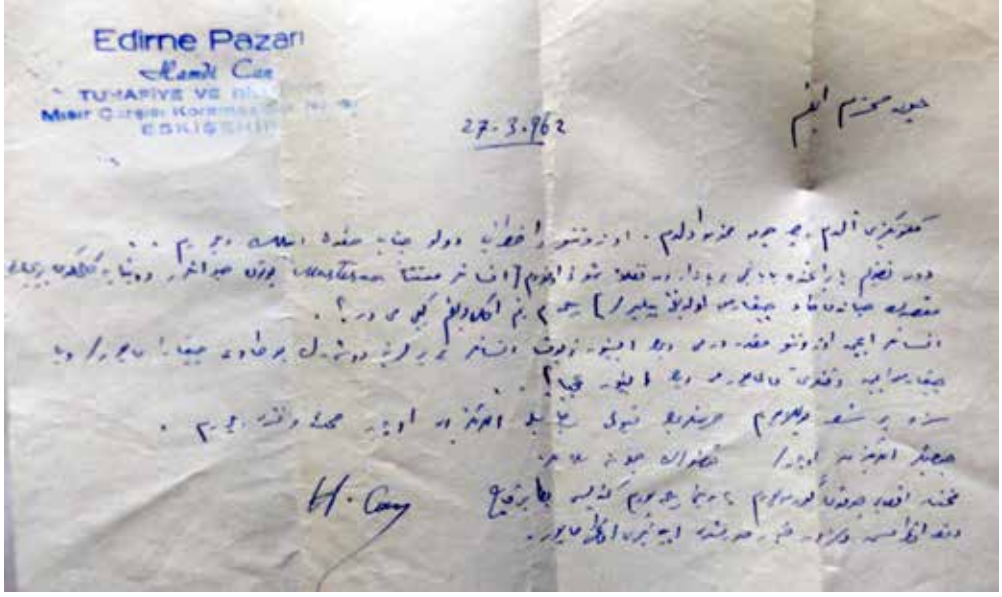
diye yazılmıştır.

Eskişehirden gelen ve **Edirne Pazarı sahibi tuhafiyeci Hamdi Can**'a ait mektup 8 Ocak 1961 tarihlidir. Üzerinde:

*"Pek muhterem efendim. Yeni yılın vatan ve milletime hepimize kutlu ve mutlu olsun"* yazılıdır.

Hamdi Can'dan gelen 2. mektup 27 Mart 1962 tarihlidir. Osmanlıca olarak yazılan mektupta:

(2) Cemal Oğuz Öcal, Seydişehir'in İncesu Köyü'nde dünyaya geldi. İlkokuldan sonra tahsiline Konya Öğretmen Okulu'nda devam etti. İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'ndan mezun olarak 1935 yılında öğretmenliğe başladı. Değişik yerlerde sekiz yıl ilkokul öğretmenliğinden sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümüne girdi. 3 Mayıs 1944 yılında Hüseyin Nihal Atsız'ın Ankara'ya gelişi dolayısıyla düzenlenen öğrenci nümayişine katıldığı için devrin idaresi marifetiyle okuldan tardedildi. Tutuklandı, on bir aya mahküm edilmesine karşılık dava temyizden döndü ve diğer sanıklarla beraber beraat ederek hapisten ıktı. Öğretmenliğe dönmediği için piyasada değişik işlerle uğraştı. 1947 yılında zorluklarla döndüğü öğretmenlik mesleğinde döndü. 1971 yılında İstanbul'da vefat etti. Cenazesi Sakızağacı Mezarlığı'nda 4. adada toprağa verildi. Öğretmen olarak yurdun birçok il ve ilçelerini gezdi. şiirleri Orhun, Bozkurt, Çınaraltı, Tanrıdağ, Bucak, Serdengeçti, Toprak, Türkeli, Büyük Dâvâ, Ocak, Büyük Türkeli gibi Türkçü, milliyetçi dergilerde yayınlanmıştır. İmzasını Türk isim kalıbına uygun olarak Fâzıloğlu Cemal Oğuz Öcal şeklinde kullanmıştır.



Eskişehir'den gelen ve Edirne Pazarı sahibi tuhafiyeci Hamdi Can'a ait 27.03.1962 tarihli mektup.

“Çok muhterem efendim. Mektubunuz aldım. Pek çok memnun oldum...” denilmektedir.

Eskişehir'den Hamdi Can tarafından gönderilen üçüncü mektupta tarih mevcut değildir. Mektup bayram tebrikini içermektedir.

Eskişehir'den gelen iki mektubun kim tarafından gönderildiği ise belli değildir. Mektup zarfının üzerindeki tarih 22 Şubat 1963'dür. Zarf üzerinde adres olarak “B. A. Haki İzler Köprübaşı Mahallesi Ovaloğlu Camii No 5” yazılıdır. Mektup Eskişehir-Köprübaşı postanesinin mührünü taşımaktadır. Osmanlı Türkçesi ile yazılı mektupta:

“Haki Efendi ağabeyimiz: ben kulunuz ve ailem cariyeleriniz çok çok selam eder hürmetle ellerinizden öperiz ve Ramazan bayramını tebrik ederek, Allah'tan sıhhatler, uzun ömürler dilerim efendim. 21 Şubat 1963.” yazılıdır.

Eskişehir'den gönderilen ve ismi belli olmayan diğer mektup ise mektup 07 Nisan 1965 tarihli. Arka yüzünde Eskişehir adresi yazılı olan mektubun içi mevcut değildir.

Ahmet Haki Efendi'ye 1956-1965 tarihleri arasında Eskişehir'den 6 mektup gönderilmiştir. Bu mektuplar, Cemal Oğuz Öcal, Hamdi Can ve isimleri belli olmayan iki kişiye aittir.

### ADANA MEKTUPLARI

Adana'dan gönderilen mektup Nezir Tosun'a aittir. Adresi Bucak Sokak No: 45 Adana'dır. Mektup üzerinden “Sayın Ahmet Haki İzler Ovaloğlu Camii Köprübaşı Konya” yazılıdır. Mektup zarfının arka yüzündeki postahane mührünün tarihi 21 Şubat 1959'dur. Osmanlı Türkçesi ile yazılı küçük kartta:

“Pek muhterem kardeşim Ahmet Haki Bey, hululüyle müşerref olduğumuz Ramazan bayramınızı tebrik eder devamlı sıhhat ve uh-

revi saadetler dilerim. Ben de şu saatte sıhhatteyim. Selam ve hürmetler. Nezir Tosun.” yazılıdır.

Adana’dan gelen 2. kartvizit yine Nezir Tosun’dan gelmiştir. “Bay Ahmet Haki” diye başlayan zarfın içinden yazılı herhangi bir şey çıkmamıştır.

## İSTANBUL MEKTUPLARI

Küçük kartvizitin arkasına yazılan ve 1972’de İstanbul Zeytinburnu’ndan gönderilen mektup **Ömer Faruk Arğıt**’a (1341-1994) aittir. Kartvizitte:

“Muhterem Efendim, mübarek kurban bayramınızı tebrik eder selam ve hürmetlerimi kabulünü rica eder ellerinden öperim. 24.1.1972”

diye yazılıdır.

İstanbul’dan Ali Rıza Arğıt tarafında gönderilen kartvizit yine Bayram tebriği için yazılmıştır. 4 Haziran 1960 tarihli kartvizitte:

“Bayramınız kutlu olsun”

diye yazılıdır.



**Hüsnü Arsan Laboratuvarı** (3) tarafından İstanbul’dan gönderilen mektup 26 Ocak 1972 tarihlidir. “Sayın A. Haki İzler” diye yazılı mektup zarfının üzerinde Farsça bir beyitlik bir şiir yazılıdır.

Osmanlıca rika bir yazı ile yazılı olan mektup 1958’de İlham Atilla’ya aittir. “Ekemen Han no. 25 Kabataş/İstanbul” adresinden gönderilen mektupta:

“el-muhterem peder-i makam Ahmet Haki Bey’e, 27 Kasım 1958. Selam eder hatırı şerifinizi sual ederim. Sıhhatte daim olmanızı cenabı Hak’tan dilerim. Bu sene seyahate çıkmadık size de uğrayamadık. İnşallah kısmet olursa bu yaz ziyaret ederiz. Bu taraflara teşriflerinizi bekleriz” yazılıdır.

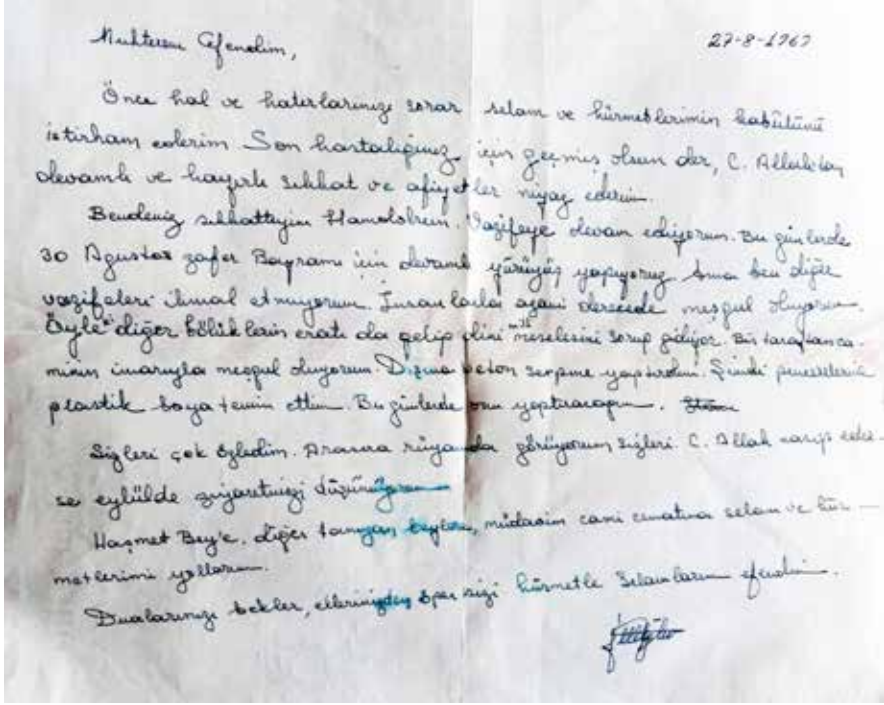
1956-1972 yılları arasında Haki Efendi’ye İstanbul’dan gönderilen dört mektup Ömer Faruk Arğıt, Ali Rıza Arğıt, Hüsnü Arsan (Laboratuvarı) ve İlham Atilla’ya aittir. Mektuplarda daha çok bayram kutlaması yapılmıştır.

## SİVAS MEKTUPLARI

28 Ağustos 1969 tarihli mektup Sivas’tan **Faruk Selamoğlu** tarafından gönderilmiştir. Sivas’ta asker olduğu anlaşılan Faruk Selamoğlu’nun yazmış olduğu mektup metni şöyledir:

“Muhterem Efendim, önce hal ve hatırlarınızı sorar selam ve hürmetlerimin kabulünü istirham ederim. Son hastalığınız için geçmiş

(3) Hüseyin Hüsnü Arsan, 1898 yılında İstanbul’da doğdu. Babası Alay Kumandanı Mehmet Ali Bey’dir. 1919 yılında İstanbul Eczacı Mektebine kaydoldu. 1922 yılında mezun oldu, 1927 yılında evlendi, iki kızı oldu. Temmuz 1949’da vefat etti. Bknz. Süheyl Ünver, “Ölümünün 10. Yılında Rahmetli Eczacı Hüseyin Hüsnü’nün Bir Sözü”, s. 46-47.



Sivas'tan Faruk Selamoğlu tarafından gönderilen 28 Ağustos 1969 tarihli mektup.

olsun der Cenabı Allah'tan devamlı ve hayırlı sıhhat ve afiyetler niyaz ederim. Bendeniz sıhhatteyim hamdolsun. Vazifeye devam ediyorum. Bu günlerde 30 Ağustos Zafer Bayramı için devamlı yürüyüş yapıyoruz. Ama ben diğer vazifeleri ihmal etmiyorum. İnsanlarla azami derecede meşgul oluyorum. Öyle ki diğer bölüklerden erati da gelip dini milli meselelerini sorup gidiyor. Bir taraftan caminin imarıyla meşgul oluyorum. Dışına beton serpme yaptırдыm. Şimdi pencerelerini plastik boya ettim. Bu günlerde onu yaptıracağım. Sizleri çok özledim. Ara sıra rüyamda görüyorum. Sizleri Cenabı Allah nasip ederse Eylül'de ziyaretinizi düşünüyorum. Haşmet Bey'e, diğer tanıyan beylere, müdaviim cami cemaatine selam ve hürmetlerimi yollarım. Dualarınızı bekler ellerinden öper sizi hürmetle selamlarım efendim."

## ANKARA MEKTUPLARI

Ömer Faruk Arğıt tarafından 22 Aralık 1956'da Ankara'dan gönderilen küçük kartvizitte:

"Bayramınızı kutlar hürmetle ellerinizden öper dualarınız beklerim."

diye yazılıdır.

## ADAPAZARI MEKTUPLARI

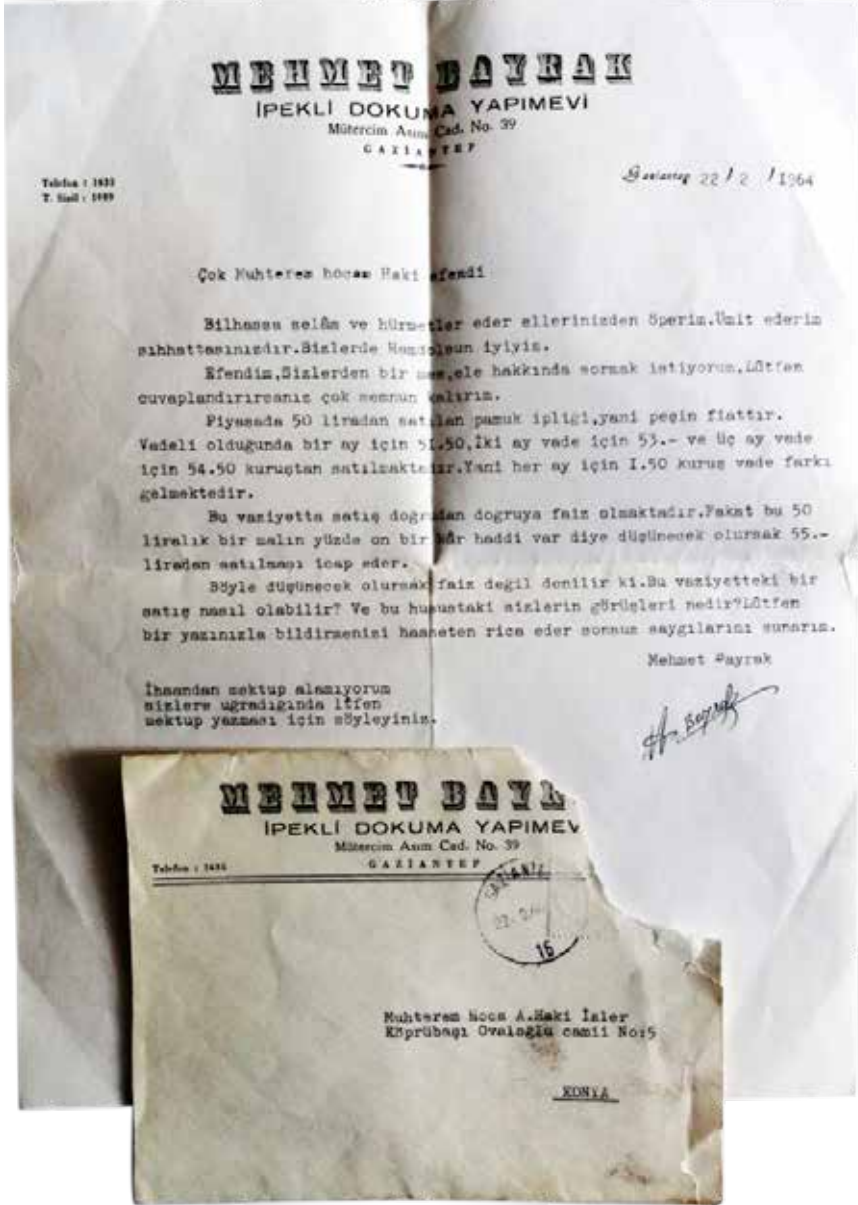
Zarfının üzeri "Bay Ahmet Haki" diye yazılı ve Adapazarı'ndan 13 Temmuz 1956 tarihinde postaya verilen mektubun içi boştur.

## KONYA MEKTUPLARI

Dr. Ali Kemal Belviranlı (1923-2003)<sup>(4)</sup> ve Diş hekimi Mehmet Nuri Yılmazgil'e<sup>(5)</sup> ait olan 2 kartvizit Konya'dan pos-

(4) Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri ve Vellileri, Meram Belediyesi Yayınları, 2013 Konya, s. 580.

(5) Uğur Özteke, "Konya'nın meşhur ve meçhul yüzleri Nuri Yılmazgil", Memleket, 08.06.2008.



Gaziantep'ten "İpekli Dokuma Yapımevi sahibi Mehmet Bayrak" tarafından gönderilen 22.02.1964 tarihli mektup.

taya verilmiş olup Nuri Yılmazgil'in kartvizitinin arkasında "Bayramınızı tebrik ederim" yazılıdır.

"Bay Haki Dede" yazılı içi boş ve tarih yazılmayan bir zarfın ön yüzünde Osmanlıca olarak bir kısmı şair Nabi'ye ait şu gazel/beyt yazılmıştır

"Ne sendendir ne bendendir ne

çerh-i kineverdedir / Benim çektiğim bu ah nefaih hep kederdendir." Zarfın arka yüzünde: Hazreti Ebu Bekir'den ve Hazreti Ali'den Arapça iki söz yazılmıştır.

### KAYSERİ MEKTUBU

21 Haziran 1963 tarihinde Kayseri'den gönderilen mektup teknik öğretmen M.Ü.'ye ait-



tir. Zarfın üzerinde “Sayın Hacı Haki Efendi” diye yazılıdır. Haki Efendi için zarfın üzerinde “Ovaloğlu camii kayyumu” olduğu belirtilmiştir. Zarfın içi boştur.

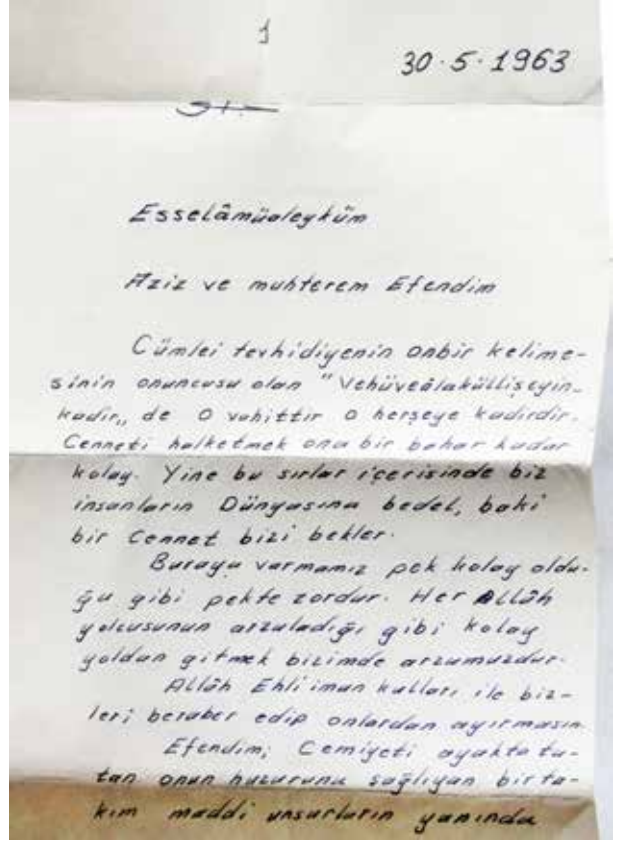
## GAZİANTEP MEKTUPLARI

Gaziantep'ten “İpekli Dokuma Yapımevi sahibi **Mehmet Bayrak**” tarafından gönderilmiştir. Daktilo yazı ile ve latin harflerle yazılan kartvizitte:

“Muhterem hocam bayramınızı candan tebrik eder hürmetle ellerinizden öper dualarınızı beklerim. Saygılarımla.” diye yazılıdır.

Gaziantep'ten gelen daktilo ile yazılmış ve 22 Şubat 1964 tarihli mektup Mehmet Bayrak'a aittir. Mehmet Bayrak, Mektubunda vadeli satışların caiz olup olmadığı hakkında Haki Efendi'nin fikrini sormaktadır. Mektup metni şöyledir:

“Çok Muhterem Hocam Haki Efendi; Bilhassa selâm ve hürmetler eder ellerinizden öperim. Ümit ederim sıhhattesinizdir. Bizler de hamd olsun iyiyiz. Efendim sizlerden bir mesele hakkında sormak istiyorum. Lütfen cevaplandırırsanız çok memnun kalırım. Piyasada 50 liradan satılan pamuk ipliği, yani peşin fiyattır. Vadeli olduğunda bir ay için 51.50 iki ay vade için 53 ve üç ay vade için 54.50 kuruştan satılmaktadır. Yani her ay için 1.50 kuruş vade farkı gelmektedir. Bu vaziyette satış doğrudan doğruya faiz olmaktadır. Fakat bu 50 liralık bir malın yüzde on bir kar haddi var diye düşünecek olursak 55 liradan satılması icap eder. Böyle düşünecek olursak faiz değil denilir ki bu vaziyetteki bir satış nasıl olabilir? Ve bu husustaki sizlerin görüşleri nedir? Lütfen bir yazınızla bildir-



Gaziantep'ten 30.05.1963 tarihli mektup.

menizi hassaten rica eder sonsuz saygılarımı sunarım. İhsan'dan mektup alamıyorum sizlere uğradığında lütfen yazması için söyleyiniz. Mehmet Bayrak (imza)”

Gaziantep'ten gelen ve kim tarafından gönderildiği tespit edilemeyen ve 30 Mayıs 1963 tarihli mektup önlü arkalı 1 sayfadır ve latin harflerle yazılmıştır. Mektup şöyledir:

“Esselamü aleyküm. Aziz ve muhterem efendim. Cümle-i tevhidiyenin on bir kelimesinin onun-cusu olan “vehüve ala külli şeyin kadirde” o vahittir. O her şeye kadirdir. Cenneti halk etmek ona bir bahar kadar kolay. Yine bu sırlar içerisinde biz insanların dünyasına bedel, baki cennet bizi bekler. Buraya varmamız kolay olduğu

*gibi pek te zordur. Her Allah yol-cusunun arzuladığı gibi kolay yol-dan gitmek bizimde arzumuzdur. Allah ehli iman kulları ile bizleri beraber edip onlardan ayırmasın. Efendim, cemiyeti ayakta tutan onun huzurunu sağlayan bir takım maddi unsurların yanında manevi unsurların tesiri büyüktür. Fertleri birbirleriyle anlaştıran kenetleyen değerlerin yanında saygı ön planda gelir. Bu da cemiyetimizin çekirdeğini teşkil eden aile ocağından başlar. Aile sadece baba ve çocuklardan meydana gelen maddi bir bünye değil insanların birbirine karşı insanca münasebetlerini hazırlayan ulvi bir yuvadır. Yukarıdaki anlayışlar içerisinde yuva kurmayı arzu etmekteyim. Şahsi düşüncelerim bunlardır. Maddi durumum aile durumumu dile getirmeye lüzum yoktur. Çünkü ağabeylerimden bunları dinlemişsinizdir. Hayatımın temel taşını atarken sevgili peygamberimizin as. “Kadın nikâhla ya dindarlığından ya malından yahut ta güzelliğinden dolayı alınır. Hay iki eli toprak .....*”



**Memduh Yavuz Süslü (1901-1962)**  
Burada biten mektubun devamını tespit edilememiştir.

## İZMİT MEKTUBU

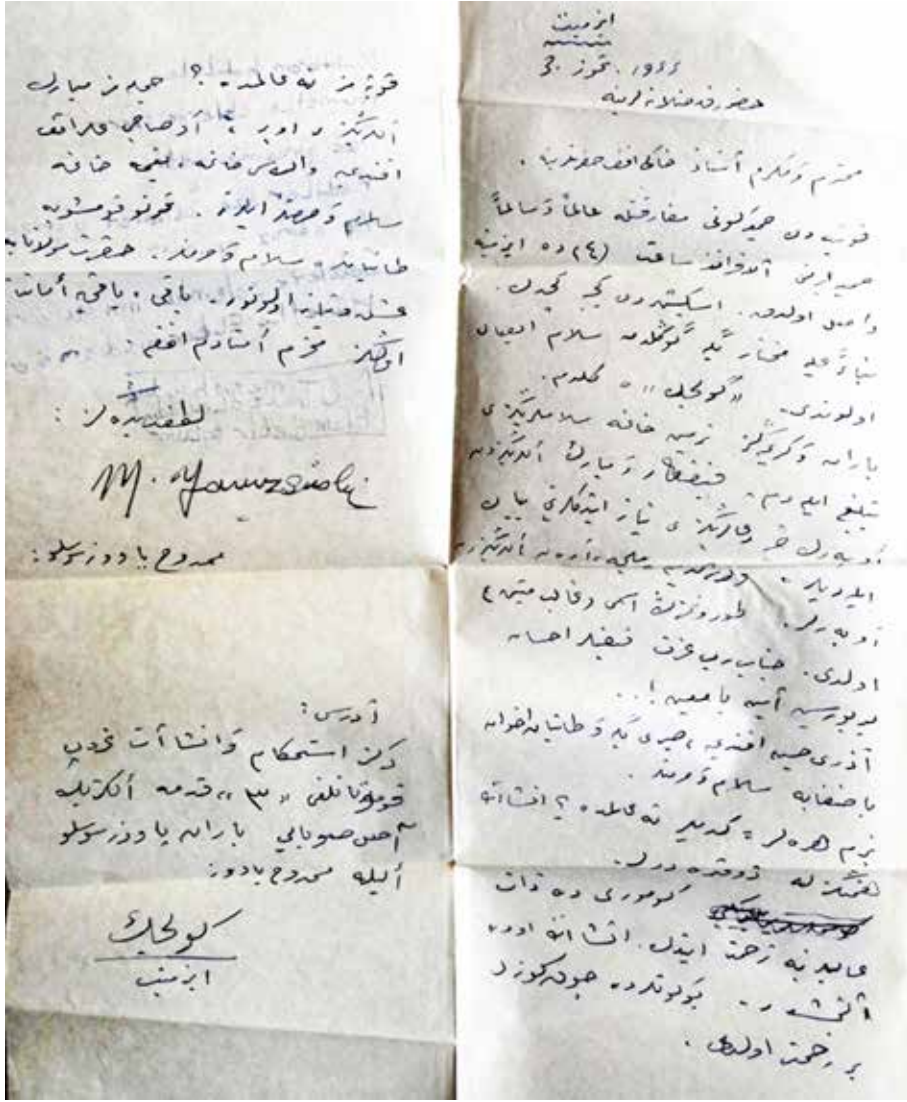
İzmit'ten 3 Temmuz 1953'de gelen mektup **Memduh Yavuz Süslü**<sup>(6)</sup> (1901-1962) tarafından gönderilmiştir. Mektup adresi :

“Deniz İstihkam ve İnşaat Grup Komutanlığı 3. Kademe ... Assubayı Baran Yavuz Süslü eliyle Memduh Yavuz. Gölcük/İzmit”

Mektup metni ise şöyledir:

“İzmit. 3 Temmuz 1955. Huzuru fazilânelerine. Muhterem ve mükerrem üstat Haki Efendi hazretlerine. Konya'dan Cuma günü mufarakatla alimen ve salimen Cumartesi alafıranfa saat 24'de İzmit'e vasil oldum. Eskişehir'den gece geçtik. Binaen aleyh muhtar beyle görüştim. Selam isal olundu. Gölcük'e geldim. Baran ve kerimeniz... hanıma selamlarınızı tebliğ eyledim. Feyizkâr ve mübarek ellerinizden öperek hayır dualarınız niyaz ettiklerini beyan eylediler. Ve kerimenizin melce aran elleriniz öperler. Torununuz ismi Galip Metin oldu. Cenabı Rabbi İzzet feyizler ihsan buyursun. Âmin ya muin. Azeri Hüseyin Efendiye Sarı Beye ve tanyan ihvan-ı ba-safaya selam ve hürmetler. Bizim horalara gidilirse ne halde? İnşallah himmetinizle zevktedirler. Kömürüde zatı alilerine terhis ettiler. inşaallah o da alışmıştır. Bu günlerde çok güzel bir rahmet oldu. Konya ne alemde? Cümlemiz mübarek ellerinizi öper, arsacı ..... efendiye, validesi hanıma, ..... hanıma selam ve hürmetler ederiz. Konu komşuya tanyanlara selam ve hürmetler. Hazreti Mevlana'ya aşkla niyaz olunuz. Baki bakiye emanet olunuz. Muhterem üstadım efendim. Memduh Yavuz Süslü.”

(6) Mehmet Ali Uz, Konya Kültürüne Hizmet Edenler, Konya 2003, s. 106-110

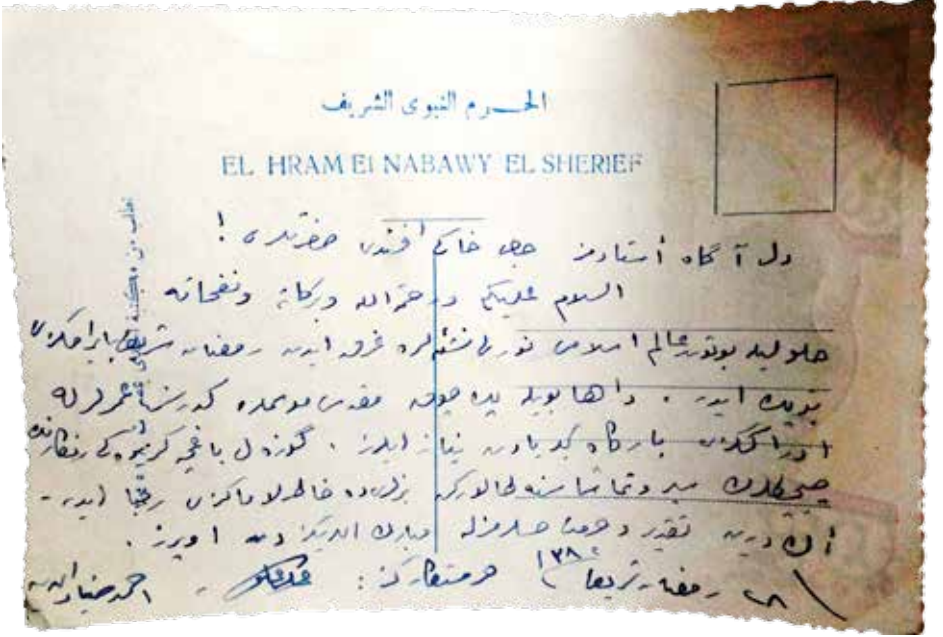


Memduh Yavuz Süslü'nün 3 Temmuz 1955 tarihli mektubu.

### MEDİNE MEKTUPLARI

Medine'den gönderilen Türkçe yazılı zarfın üzerinde "Gönderen dükkân Osman Nuri ve eliyle Ali Rıza Önses, Aziziye Caddesi, Medine-i Müevverre-Suudi Arabistan" yazılıdır. Aynı ifadeler Arapça olarak yazının üstüne de yazılmıştır. Mektubun içinde Arapça "İla hazreti'l-üstaz el-mübeccel el-Hac Ahmet Haki İzler Efendi et-Türkistani ed'amallahu izzehu ve bakah iyş" ve Türkçe "Sayın Bay

Ahmet Haki İzler, Köprübaşı Caddesi Ovaloğlu Mah. Çelik Mehmet Paşa Camii Şerifi No. 5, Konya" yazılıdır. Mektup zarfının arka yüzünde "Osman Nuri" antetli Arapça yazı ve altında Arap alfabesiyle "el Medinetül-Münevverre fi Bismillahirrahmanirrahim. sene 195. Şabanül-muazzam 1381. Muhterem ağabeyim hafız Memduh beye" yazılıdır. Mektupta geçen "Şaban 1381" tarihi miladi olarak Ocak 1962 tarihine denk gelmektedir.



Ahmet Ziya ve Ali Ulvi Kurucu'nun 22.02.1963 tarihli tebrik kartı.

Ayrıca daktilo ile yazılmış üç kıtalık Seyyid Nesimi'ye ait bir de şu şiir mevcuttur:

*Dil binayı Kibriya'dır yıkma kalbin kimsenin,*

*Belki esrar-ı Hüda'dır yıkma kalbin kimsenin,*

*Desti kudretle yapılmış sun'ı mevladır gönül,*

*Milki hak daru'l-bekadır yıkma kalbin kimsenin.*

*Kalbi mümin beyti Mamur hacı ekberdir gönül,*

*Kiblegahı enbiyadır yıkma kalbin kimsenin,*

*Hem Rasulullah buyurdu arş-ı Rahman'dır gönül,*

*Belki Sidre-i Muntehadır yıkma kalbin kimsenin.*

*Müminin kalbin ele al izzeti hürmet ile*

*Bil nazargahı Hüda'dır yıkma kalbin kimsenin,*

*Ey Nesimi belki Hakk'ın kendi vahdet hanesi,*

*Cilveğahı evliyadır yıkma kalbin kimsenin.*

Medine'den gönderilen ve Arapça yazılı bir zarfın üzerinde:

“El Memleketü'l-Arabiyyetü's-Suudiyye, el-Medinetü'l-Münevver. Hazreti el-ah el-mükerrerem Mehmet Memduh Efendi ve min Ali Rıza Önses.”

yazılıdır. Zarfın en alt kısmına ise Latince olarak:

“Medine-i Münevver. Zarfın üzerini aynen kopya ederseniz: Eski yazıda Haki veya Ali Efendi Hoca babamıza yazılmış.”

ifadeleri yer almaktadır.

Ravza-ı Mutahhara bulunan resimli kartpostal ise **Ali Ulvi Kurucu** (1922-2002) ve **Kardeşi Ahmet Ziyaeddin Efendi** tarafından gönderilmiştir. 28 Ramazan 1382/22 Şubat 1963 tarihli kartpostalın arkasında (Osmanlıca) şunlar yazılıdır:

“Dil-i agâh üstadımız Hacı Haki Efendi Hazretleri! Esselamü aley-

küm ve rahmetullahi ve berakatühü ve nefahatühü. Hululüyle bütün âlem-i İslam'a nurlu neşelere gark eden Ramazan-ı şerif bayramınızı tebrik eder daha böyle pek çok mukaddes bayramlara kedersiz ömürlerle idraklere barigahı giryarden niyaz eyleriz. Güzel bahçenizdeki ringarının saçılanların seyr ve te-maşasına dalarak bizleri de hatırlamanızı rica eder en derin takdir ve hürmetlerimizle mübarek ellerinizden öperiz. 28 Ramazan-ı şerif 1382. Hürmetkârımız: Ali Ulvi ve Ahmet Ziyaeddin.”

Kart postalin en alt kısmında ise iki kardeşe ait imzalar mevcuttur.

Haki Efendi'ye Medine'den gelen bir diğer mektubu “Ali Rıza Önses” göndermiştir. Mektubun içi mevcut olmayan ve “Sayın Bay Ahmet Haki İzler” diye başlayan küçük zarfın üzerindeki adres Türkçe ve Arapça olarak yazılmıştır. Zarfın üzerindeki tarih okunamamıştır.

Medine'den Osmanlı Türkçesi ile yazılan diğer mektup ise bir sayfa olup 4 Mayıs 1962 tarihli-dir.

### YERİ BELLİ OLMAYAN MEKTUPLAR:

Ahmet Haki Efendi'ye gelen gönderilen yerleri belli olmayan bazı mektuplar da vardır:

4 Mayıs 1963 tarihli mektup Haki Efendi'nin arkadaşı **Mustafa Büyük** tarafından gönderilmiştir. Mektup Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır.

“Çok muhterem aziz arkadaşım Hacı Haki Efendiye, selam. Bir miktar naçizane et gönderiyorum. Lütfen kabul buyurunuz. İydiğiniz (bayramınız) said olsun. Baki hürmet. Arkadaşınız Mustafa Büyük.



İmza.”

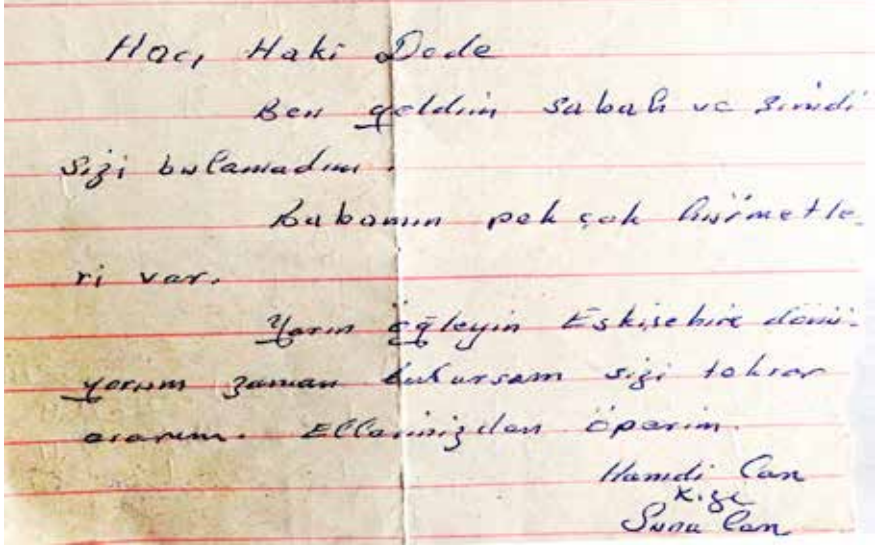
### KARTVİZİTLER

Ahmet Haki Efendi'ye yazılan bazı kartvizitler ise şunlardır:

Eskişehir'den **Adana Pazarı sahibi Mustafa Necati Dural**'dan yazılan kartvizitin arkasında Osmanlıca olarak.

“Muhterem ağabeyim Haki Efendi ziyaretinize özleyerek geldim, bulamadım. Allah nasip ederse yarın veya öbür güne tekrar gelmek isterim. Hacı Efendi'ye çok selam hürmetler ellerinizden öperim.” yazılıdır.

Eskişehir'den **Albay Tabib**



Hamdi Can kızı Suna Can'ın notu

**Vasi Kadir Mirzetaş** tarafından gönderilen kartvizitin arkasında:

“Ailece bayramınız kutlar sıhhat ve saadet dileriz.” yazılıdır.

Ankara Ömer Faruk Arğıt ve Muhittin'e ait kartvizitin önyüzünde “Bayramınız kutlar, hürmetle” yazılıdır.

İstanbul'dan Hamdi Can ve Alaaddin Hamdi Can'a ait kartvizitte bir şey yazılmamıştır.

İstanbul'dan Ortadoğu ticarethanesi sahibi Mustafa Şükrü Arğıt ve Ortakları'nın antetini taşıyan kartın arkasında Osmanlıca olarak yazılmış 4 mısralık bir şiir mevcuttur.

**Hamdi Can kızı Suna Can'a** ait bir kısa notta:

“Hacı Haki Dede. Ben geldim. Sabah ve şimdi. Sizi bulamadım. Babamın pek çok hürmetleri var. Yarın öğleyin Eskişehir'e dönüyorum. Zaman bulursam sizi tekrar ararım. Ellerinizden öperim.” yazılıdır.

**Sonuç** olarak İsmail Kaya Kütüphanesi'nde Türkistanlı

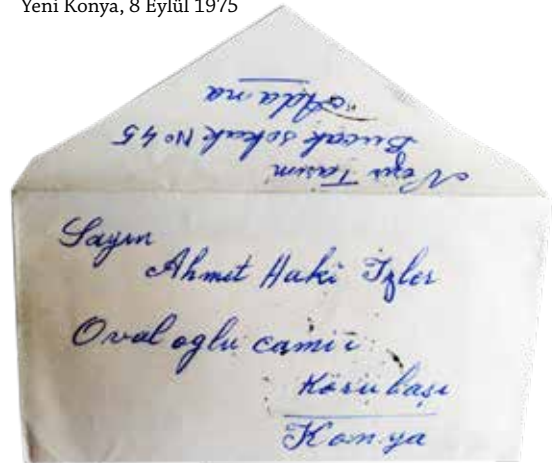
Ahmet Haki Efendi'ye gönderilen 32 adet mektup ve kartvizit mevcuttur. Ayrıca Ahmet Hâki Efendi'nin yazdığı bazı mektup karalamaları, ona ait bir kısım şiir müsveddeleri de mevcuttur. En önemlisi ise Bediüzzaman Firuzanfer'e yazılmış farsça bir mektuptur. Ayrıca bazı hüsnü hat çalışmalarıyla birlikte Fahri Efendi'ye ait birkaç şiir de ilgililerini beklemektedir.

**Kaynaklar:**

Ahmet Çelik, Türkistanlı Ahmet Haki Efendi'den Hacı Veyiszade İçin İki Mersiye, Merhaba Akademik Sayfalar 13 Mart 2013

Mehmet Ali Uz, Konya Alimleri Ve Velileri, Konya 1995.

Yeni Konya, 8 Eylül 1975



الى قونيا - قونيه  
 المحفة الدنار المين السه الحاج احمد علي اير لراقة رلتر كسنة دام الله عزه وبقاه امين  
 Bay Haki Hızler  
 Köprübaşı Caddesi Ovaloğlu Mah.  
 Celik Mehmet Paşa Camiisişi no 5  
 Konya Türkiye

Bay Haki Hızler  
 ovaloğlu Camiisişi no 5  
 Konya

50  
 TÜRKİYE GÖRÜŞME YETİ POSTALARI  
 5

ای فضل تو دستگیر من دستم کبر  
 حیران شده ام بخوشتن دستم کبر  
 تا چند کنم توبه و تالی شکتم  
 ای توبه دوه تو بیگن دستم کبر

۹  
 محمد کرم عزیزم ارادت من جانم  
 سلام بر شما و اجزای آنک لوند بوم الفقاه جوب موریکر  
 قصیده عید بنو سید الوالد بانه صحت  
 اشد تندر فرفرفی بول  
 ادبی

۴  
 ۱۹۶۰  
 ۲۹  
 ۲۸  
 ۲۷  
 ۲۶  
 ۲۵  
 ۲۴  
 ۲۳  
 ۲۲  
 ۲۱  
 ۲۰  
 ۱۹  
 ۱۸  
 ۱۷  
 ۱۶  
 ۱۵  
 ۱۴  
 ۱۳  
 ۱۲  
 ۱۱  
 ۱۰  
 ۹  
 ۸  
 ۷  
 ۶  
 ۵  
 ۴  
 ۳  
 ۲  
 ۱

آنجا که حال خواجه جانانامات  
 عالم همه در پناه جانانامات  
 مارا چه ازالان که عالم خضم شوند  
 پیش و پس مایه جانانامات

Ahmet  
POÇANOĞLU



## İSMAİL KAYA

1936 yılında Konya'da doğdu. Babası Şuayıp Efendi, annesi Meryem Hanım'dır. Babası okuma yazma bilmemesine rağmen inançlı ve arif biriydi. Ermeni zulmü görmüş Bakü'ye kadar giden Osmanlı ordusunda bulunmuş oradan Garp Cephesi'ne katılmıştır. Dedesi 93 Harbi'nde Kafkaslardan göç ederek Gümüşhane bölgesine yerleşmiştir. Babası daha sonra Konya'ya göç etmiştir.

İlkokulu, İmam Hatip Lisesi'ni ve Yüksek İslam Enstitüsü'nü Konya'da okumuş, Hafız Mehmet İyibiliren'den hafızlığını tamamlamıştır. İsmail Çataloğlu'ndan Arapça öğrenmiştir. Yüksek İslam Enstitüsü'nde öğrenci iken Şam'a giderek Arapça bilgisini derinleştirmiştir. Konya İmam Hatip Lisesi'nde öğretmen iken dokuz aylığına Arap dili ile ilgili bilgisini tamamlamıştır. Öğrenim hayatı süresince Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu ve Üstad Bediüzzaman'ın küçük kardeşi Abdülmecid

Ünlükul ve Prof. Dr. Muhammed Tayyip Okiç hocalar onun zihinsel gelişimini ve dünya görüşünü derinden etkilemiştir.

Öğrenciliği sırasında imam ve hatiplik yaptı. Askerliğini Erzurum'da yedek subay olarak tamamladı. Konya Mevlana Ortaokulu'nda ve Bilecik Bozüyük Ortaokulu'nda din dersi öğretmenliği yaptı.

İsmail Kaya hayatını okumaya öğrenmeye ve yazmaya öğretmeye ve anlatmaya adanmış kişiydi. Kişisel olarak centilmen, hoşgörülü, efendi, dürüst kimseyi kırmayan ama Hak'tan başkasına boyun eğmeyen mütevazı ve kimseye yük olmayan bir insandı. Öğrencilerini seven onlarla okulda evde piknikte ve kampta her zaman beraber olan güçlü bir şahsiyetti. Geride kendisini hayırla yâd eden binlerce öğrenci ve dost bırakarak 25 Ocak 1993'de rabbine kavuştu. Kabri Sirdirler Mahallesi Aliyenler Mezarlığı'ndadır.

İsmail Kaya'nın otuza yakın tercüme ve telif eseri vardır. Eserlerinden bazıları: İslam Dini ve İlmihali, Fıkhi Ekber Şerhi, Bürde Kasidesi Şerhi, Kırk Hadis Şerhi, Adabı Muaşeret, Kuran'a Göre Dört Terim, el-Lü'lüü vel-Mercan, Günahların Fert ve Topluma Zararları, Rasulullah'ın Kızları ve Torunları.



İsmail Kaya ve Haşmet Okur,  
Aralık 1971

